

Приложение № 2 към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15	
1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР (не повече от 2 страници)	
1.1. Информация за територията и населението на МИГ:	
- Списък на общините, обхванати от МИГ;	Община Баните Община Лъки Община Чепеларе
- Списък на населените места, обхванати от МИГ;	Населените места на територията на МИГ са 44, от които 2 града и 42 села. Списък на населените места на територията на МИГ по общини: Община Баните с. Баните, с. Босилково, с. Вишнево, с. Вълчан дол, с. Глогино, с. Гълъбово, с. Давидково, с. Две тополи, с. Дебеляново, с. Дрянка, с. Загражден, с. Кръстатича, с. Малка Арда, с. Малко Крушево, с. Оряховец, с. Планинско, с. Рибен дол, с. Сливка, с. Стърница, с. Траве. Община Лъки с. Балкан махала, с. Белица, с. Борово, с. Джурково, с. Дряново, с. Здравец, с. Крушово, с. Лъкавица, гр. Лъки, с. Манастир, с. Югово. Община Чепеларе с. Богутево, с. Дряновец, с. Забърдо, с. Зорница, с. Лилеково, с. Малево, с. Орехово, с. Острица, с. Павелско, с.

	Проглед, с. Студенец, с. Хвойна, гр. Чепеларе.																																																																																													
<i>- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ.</i>	Съгласно данни на НСИ общият брой жителите на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ към 31.12.2020 г. е 12 390 души.																																																																																													
	Разпределението на населението по населени места е представено в таблицата:																																																																																													
	<table><tr><th>ЕКАТТЕ</th><th>Населено място</th><th>Брой жители</th></tr><tr><td>2102</td><td>Баните</td><td>3547</td></tr><tr><td>00850</td><td>с.Гълъбово</td><td>383</td></tr><tr><td>05737</td><td>с.Босилково</td><td>37</td></tr><tr><td>11377</td><td>с.Вишнево</td><td>206</td></tr><tr><td>12526</td><td>с.Вълчан дол</td><td>69</td></tr><tr><td>15117</td><td>с.Глогино</td><td>56</td></tr><tr><td>20033</td><td>с.Давидково</td><td>487</td></tr><tr><td>20198</td><td>с.Две тополи</td><td>9</td></tr><tr><td>20290</td><td>с.Дебеляново</td><td>20</td></tr><tr><td>23875</td><td>с.Дрянка</td><td>200</td></tr><tr><td>30209</td><td>с.Загражден</td><td>279</td></tr><tr><td>40326</td><td>с.Кръстатца</td><td>49</td></tr><tr><td>44402</td><td>с.Баните</td><td>819</td></tr><tr><td>46406</td><td>с.Малка Арда</td><td>162</td></tr><tr><td>46629</td><td>с.Малко Крушево</td><td>0</td></tr><tr><td>54002</td><td>с.Оряховец</td><td>466</td></tr><tr><td>59313</td><td>с.Планинско</td><td>5</td></tr><tr><td>62606</td><td>с.Рибен дол</td><td>8</td></tr><tr><td>67355</td><td>с.Сливка</td><td>13</td></tr><tr><td>70158</td><td>с.Стърница</td><td>252</td></tr><tr><td>72922</td><td>с.Траве</td><td>27</td></tr><tr><td>1615</td><td>Лъки</td><td>2393</td></tr><tr><td>02453</td><td>с.Балкан махала</td><td>20</td></tr><tr><td>03530</td><td>с.Белица</td><td>163</td></tr><tr><td>05623</td><td>с.Борово</td><td>57</td></tr><tr><td>20883</td><td>с.Джурково</td><td>79</td></tr><tr><td>23950</td><td>с.Дряново</td><td>143</td></tr><tr><td>31423</td><td>с.Здравец</td><td>32</td></tr><tr><td>40244</td><td>с.Крушово</td><td>1</td></tr><tr><td>44447</td><td>с.Лъкавица</td><td>13</td></tr></table>	ЕКАТТЕ	Населено място	Брой жители	2102	Баните	3547	00850	с.Гълъбово	383	05737	с.Босилково	37	11377	с.Вишнево	206	12526	с.Вълчан дол	69	15117	с.Глогино	56	20033	с.Давидково	487	20198	с.Две тополи	9	20290	с.Дебеляново	20	23875	с.Дрянка	200	30209	с.Загражден	279	40326	с.Кръстатца	49	44402	с.Баните	819	46406	с.Малка Арда	162	46629	с.Малко Крушево	0	54002	с.Оряховец	466	59313	с.Планинско	5	62606	с.Рибен дол	8	67355	с.Сливка	13	70158	с.Стърница	252	72922	с.Траве	27	1615	Лъки	2393	02453	с.Балкан махала	20	03530	с.Белица	163	05623	с.Борово	57	20883	с.Джурково	79	23950	с.Дряново	143	31423	с.Здравец	32	40244	с.Крушово	1	44447	с.Лъкавица	13
	ЕКАТТЕ	Населено място	Брой жители																																																																																											
	2102	Баните	3547																																																																																											
	00850	с.Гълъбово	383																																																																																											
	05737	с.Босилково	37																																																																																											
	11377	с.Вишнево	206																																																																																											
	12526	с.Вълчан дол	69																																																																																											
	15117	с.Глогино	56																																																																																											
	20033	с.Давидково	487																																																																																											
	20198	с.Две тополи	9																																																																																											
	20290	с.Дебеляново	20																																																																																											
	23875	с.Дрянка	200																																																																																											
	30209	с.Загражден	279																																																																																											
	40326	с.Кръстатца	49																																																																																											
	44402	с.Баните	819																																																																																											
	46406	с.Малка Арда	162																																																																																											
	46629	с.Малко Крушево	0																																																																																											
	54002	с.Оряховец	466																																																																																											
	59313	с.Планинско	5																																																																																											
	62606	с.Рибен дол	8																																																																																											
	67355	с.Сливка	13																																																																																											
	70158	с.Стърница	252																																																																																											
	72922	с.Траве	27																																																																																											
	1615	Лъки	2393																																																																																											
	02453	с.Балкан махала	20																																																																																											
	03530	с.Белица	163																																																																																											
	05623	с.Борово	57																																																																																											
	20883	с.Джурково	79																																																																																											
	23950	с.Дряново	143																																																																																											
	31423	с.Здравец	32																																																																																											
	40244	с.Крушово	1																																																																																											
	44447	с.Лъкавица	13																																																																																											

	44478	гр.Лъки	1761
	46989	с.Манастир	69
	86012	с.Югово	55
	2138	Чепеларе	6450
	04801	с.Богутево	146
	23929	с.Дряновец	0
	30034	с.Забърдо	365
	31351	с.Зорница	14
	43668	с.Лилеково	39
	46286	с.Малево	106
	53669	с.Орехово	133
	54376	с.Острица	29
	55035	с.Павелско	545
	58517	с.Проглед	60
	7007	2 с.Студенец	8
	77219	с.Хвойна	337
	80371	гр.Чепеларе	4668

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Карта на местоположението на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се състои от териториите на общините, които влизат в състава на групата, а това са – община Баните, община Лъки и община Чепеларе. Територията на МИГ е кохерентна, като съставлящите я общини имат общи граници и естествена непрекъсната географска и административна връзка по между си.

Територията на МИГ попада в две области – област Смолян (общини Чепеларе и Баните) и област Пловдив (община Лъки).

Общата площ на територията, обхваната от МИГ е 970,1 км², като тя е разпределена относително равностойно между трите съставни общини – съответно община Баните 301,2 км², община

Чепеларе 376,4 км² и община Лъки – 292,5 км².

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се намира в две области. Частта от нея, която се намира в област Смолян представлява 61% от нейната територия. Частта ѝ, която се намира в област Пловдив представлява 39% от нейната територия.

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е разположена основно в Преспанския и Перелишкия дял на Родопите. Тя е предимно планинска, като граничи на север с общини Асеновград и Родопи, на юг с общини Смолян и Мадан, на изток с общини Ардино

и Черноочене на запад с общини Девин и Смолян. На регионално ниво (NUTS 2) цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ попада в Южен централен район за планиране. Тя се характеризира със специфично географско местоположение, което е периферно спрямо столицата и основните пътно – транспортни артерии в страната. Местоположението на територията на МИГ позволява на нейните жители и гости живот в екологично чиста среда в Родопите. То благоприятства развитието на различни дейности, от една страна възползващи се от благоприятното въздействие на природата, а от друга – въздействащи благоприятно върху нейното състояние и развитие.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: (не повече от 3 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Дейностите по подготовка на стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се извършиха по одобрен проект по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони“ за програмен период 2014 – 2020 г.

Разработването на стратегията за ВОМР протече при пълна прозрачност, максимална публичност и тясно сътрудничество с местната общност. Публичността беше осигурена чрез информационни кампании, проведени в населените места, обхващащи голяма част от жителите от територията чрез поредица от информационни срещи, (информационни) семинари и информационни конференции. Въвлечените в процеса на информиране на местното население представители на заинтересованите групи/страни демонстрираха активност, интерес към представените въвеждащи теми и презентации, съпричастност и ангажираност към разработваната стратегия, което беше изразено на проведените **публични събития**:

Еднодневна конференция:

20.06.2023г. в град Чепеларе

Еднодневни информационни срещи:

20.06.2023г. в село Хвойна, община Чепеларе

21.06.2023г. в село Баните и в село Давидково, община Баните

22.06.2023г. в град Лъки и село Борово, община Лъки

27.07.2023г. в село Павелско, община Чепеларе

Важен инструмент при популяризирането на процеса на разработка на стратегията беше вече създадената и поддържана с актуално съдържание интернет страница.

Проведени бяха и **три обучения за Еднодневни обучения на местни лидери и заинтересовани страни**:

23.06.2023г. в село Баните и град Лъки

27.07.2023г. в град Чепеларе

Процесът на консултиране на подготовката на стратегията беше осъществен чрез проведените **информационни срещи и три обществени обсъждания** на:

Еднодневни информационни срещи:

20.06.2023г. в село Хвойна, община Чепеларе
21.06.2023г. в село Баните и в село Давидково, община Баните
22.06.2023г. в град Лъки и село Борово, община Лъки
27.07.2023г. в село Павелско, община Чепеларе

През 2025 година са проведени следните информационни събития за обсъждане на промените в Стратегия за водено от общностите местно развитие за програмен период 2023-2027 година:

Еднодневни информационни срещи:

14.04.2025г. в Чепеларе, община Чепеларе
15.04.2025г. в село Баните, община Баните
16.04.2025г. в град Лъки, община Лъки

На 29.04.2025 година е проведено **обществено обсъждане** в град Чепеларе.

На работните и информационните срещи за консултиране, както и на обществените обсъждания, протекли с активното участие на всички заинтересовани групи, вкл. представители на идентифицираните уязвими групи – възрастни и млади хора, хора с увреждания и продължително безработни лица, бяха разисквани в детайли, обсъдени и одобрени окончателен модел на стратегическата рамка, набора от мерките, които да бъдат включени в стратегията, финансовия план и други съществени моменти и детайли на стратегията, което доведе до отчитане във висока степен на потребностите и потенциала на територията, както и желаната от общността насока и подкрепа на развитието, изразени с формулираните визия, цели, приоритети и специфични цели, които да превърнат стратегията в ефективен и надежден инструмент за местно развитие.

Проектът на стратегия за ВОМР беше одобрен от колективния върховен орган на МИГ след публично проведените консултации, обсъждания, информационни срещи и др. със заинтересованите страни и населението от територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Съответствие на стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район.

Стратегия за ВОМР	ИТСР на ЮЦР	Съответствие
Приоритет 1. „Подобряване на икономическото развитие на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ и на благосъстоянието на нейните жители“	Стратегически приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на ЮЦР регион чрез инвестиции във факторите на растеж Стратегически приоритет 3 По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата	Приоритет 1 на СВОМР съответства напълно на Стратегически приоритет 1 и Стратегически приоритет 3 на ИТСР като и по трите приоритета се цели подкрепа за развитие на икономиката (чрез специфични цели 1.1, 1.2 и 1.4, 3.2 (цел 3.2.2 от) на ИТСР).

Приоритет 2 „Подобряване на условията за живот, социална подкрепа и състоянието на околната среда на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе““	Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата	Приоритет 2 на СВOMP съответства на Стратегически приоритет 2 и Стратегически приоритет 3 на ИТСР (Специфична цел 2.1, Специфична цел 2.2 и Специфична цел 3.2 (Цел 3.2.2) на ИТСР) за дейностите по включване на пазара на труда, подобряване на околната среда и средата на живот в населените места.
Приоритет 3. „Повишаване на активното участие на местната общност и утвърждаване на местната идентичност чрез реализиране на дейности за управление и популяризиране на стратегията за ВOMP и сътрудничество с други МИГ от страната и чужбина“	Стратегически приоритет 3: По-балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата	Приоритет 3 на СВOMP съответства на Стратегически приоритет 3 (Специфична цел 3.2 и Специфична цел 3.3) по отношение на сътрудничеството, прилагането на подхода ВOMP (това съответствие е с цялата СВOMP) и подкрепата за развитието на местната идентичност.

Представената по-горе информация относно съответствието на СВOMP и ИТСР на Южен централен район показва синергията и допълняемостта между двата стратегически района. Предвидените в тях мерки са вертикално допълващи се, което е предпоставка за цялостно развитие на територията на МИГ, като ИТСР планира дейности на административно териториално ниво 2, докато СВOMP – на ниво 3 (общини).

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:

В процеса на подготовка на стратегията за ВOMP взеха участие следните заинтересовани страни:

В проведените информационни събития участваха повече от 200 участници, представители на всичките идентифицирани групи заинтересовани страни на територията на трите общини.

Публичният сектор беше представен от представители на трите общини - Баните, Лъки и Чепеларе.

Стопанският сектор беше представен от представители на предприятия, работещи в основните икономически сектори на територията на МИГ (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, добивна и преработваща промишленост (вкл. дърводобив и преработка на дървесина), хотелиерството и ресторантьорството, селското стопанство и др.).

Нестопанският сектор беше представен от представители на неправителствени организации в обществена полза, читалища, културни организации, клубове по интереси, малцинствени и уязвими групи (хора в риск от изолация и бедност, възрастни хора, безработните, ниско платените работници, ниско образованите хора, хронично болните и инвалидите, самотните родители, многодетните семейства) и младежи.

3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: (не повече от 10 страници)

3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:

1. Географско положение на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се състои от териториите на общините, които влизат в състава на групата, а това са – община Баните, община Лъки и община Чепеларе. Територията на МИГ е кохерентна, като съставлящите я общини имат общи граници и естествена непрекъсната географска и административна връзка по между си.

Територията на МИГ попада в две области – област Смолян (общини Чепеларе и Баните) и област Пловдив (община Лъки).

Общата площ на територията, обхваната от МИГ е 970,1 км², като тя е разпределена относително равностойно между трите съставни общини – съответно община Баните 301,2 км², община Чепеларе 376,4 км² и община Лъки – 292,5 км².

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се намира в две области. Частта от нея, която се намира в област Смолян представлява 61% от нейната територия. Частта ѝ, която се намира в област Пловдив представлява 39% от нейната територия.

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е разположена основно в Преспанския и Перелишкия дял на Родопите. Тя е предимно планинска, като граничи на север с общини Асеновград и Родопи, на юг с общини Смолян и Мадан, на изток с общини Ардино и Черноочене на запад с общини Девин и Смолян. На регионално ниво (NUTS 2) цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ попада в Южен централен район за планиране.

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се състои от териториите на общини Баните, Лъки и Чепеларе. Тя се характеризира със специфично географско местоположение, което е периферно спрямо столицата и основните пътно – транспортни артерии в страната.

В замяна на това, местоположението на територията на МИГ позволява на нейните жители и гости живот в екологично чиста среда в Родопите. То благоприятства развитието на различни дейности, от една страна възползващи се от благоприятното въздействие на природата, а от друга – въздействащи благоприятно върху нейното състояние и развитие. Такива дейности са различните видове туризъм (спа туризъм, ски туризъм, еко туризъм, кулинарен туризъм,

културен туризъм, религиозен туризъм и др.), част от които са добре развити на територията (ски туризмът), дейности, свързани с развитието на възобновяеми енергийни източници – водни, слънчеви и вятърни централи за производство на енергия, дейности свързани с използването на богатството на горите като място на различни ценни растения и билки и като място за отглеждане на домашни животни, от които да бъдат произвеждани ценни продукти – хранителни и за леката промишленост.

2. Климат и природни характеристики на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Въпреки, че МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се състои от териториите на три отделни общини, всички те попадат в континентално – средиземноморската климатична област, Южнобългарската климатична подобласт, което прави климатът на цялата територия на групата подобен. Характеризира се с средиземноморско влияние – снежна, но мека зима, със сравнително дълго задържане на снежна покривка. Лятото е прохладно, есента е топла и суха, а пролетта е сезонът с най-много валежи и пълноводни реки, в следствие основно на валежи и топенето на снеговете.

Средната годишна температура е 11,5 °C, което е по-ниско в сравнение с други части на страната, като най-топло е през август, а най-студено – през януари.

Климатът е подходящ за различни видове туризъм. Най-развит е ски туризмът, но потенциалът за развитие на други видове туризъм е много голям и не е пълноценно използван. Също така, климатът е благоприятен за развитие на рекреационни дейности сред природата, за развитието на уникалните екосистеми на територията на МИГ, които могат да бъдат привлекателни, както за групи с научна и обучителна цел, така и за самостоятелни посещения. Климатът благоприятства развитието на уникални растения и билки, както и определени сектори от селското стопанство като високо планинското животновъдство и растениевъдство.

Релефът на територията на МИГ е планински и определя в голяма степен нейните характеристики – както от гледна точка на околна среда, така и на инфраструктура и икономика. В комбинация с климата определя едни от най-подходящите направления за развитие на територията на МИГ – туризъм, ВЕИ и селско стопанство.

Територията на МИГ е добре водоснабдена, като са налице и минерални извори. Въздухът е чист, няма наличие на големи промишлени замърсители, като основните такива са битовото отопление и автомобилният трафик.

Почвите на територията на МИГ са характерни за географското разположение и релефа. В ограничените земеделски територии преобладават кафявите горски почви със слабо кисела реакция. В горските територии преобладават канелените горски почви, следвани от планинско – ливадните и алувиално – ливадните почви. Почвите не са подходящи за интензивно земеделие, но пък предоставят условия за развитието на различни други ценни растителни видове, някои от които могат да имат икономическо приложение .

На територията на МИГ единствено в община Лъки има по-значителни находища на полезни изкопаеми, които се разработват и към момента – оловно – цинкови рудни находища.

Състоянието на околната среда на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е много добро, но въпреки това постоянно следва да се контролира и да се извършват действия за неговото поддържане и подобряване. Територията на МИГ се характеризира с изключително биоразнообразие на флора и фауна – срещат се много редки видове, които на много места са изчезнали или са застрашени от изчезване. Те се съхраняват в много на брой защитени зони и територии и природни забележителности. Голямото биоразнообразие е богатство за територията и следва да се поддържа, като би могло да бъде използвано за посетителски и научни цели.

3. Състояние на инфраструктурата на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Предвид спецификата на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ основният транспорт е автомобилният. Пътната мрежа се състои от второкласни и третокласни републикански пътища, 38% от които са в лошо състояние, а 57% са в добро. Общинската пътна мрежа също е в незадоволително състояние и е необходим ремонт на голяма част от нея. Подобно е състоянието и на градската инфраструктура в населените места на територията на МИГ. За нея се полагат ежедневни усилия, изпълнени са и се изпълняват редица проекти за ремонт и реконструкция, които осигуряват нормални условия за живот на населението от територията на МИГ.

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ попада в две административни области и се обслужва от различни ВиК оператори – Пловдив (за територията на община Лъки и Смолян за териториите на общини Баните и Чепеларе). На територията на МИГ са налични множество водоизточници, като тя е много добре снабдена с повърхностни и дори минерални води. Свързаността на абонатите към водоснабдителната мрежа е високо – в рамките между 90% за община Лъки (6% имат собствени водоизточници) и над 95% за община Чепеларе. Основен проблем е загубата на вода по водопроводите, която е 50 – 60% и повече. Тръбите на водопроводите са остарели и често дефектират, като се подменят само при ремонт, причинен от авария. Проблем остава канализационната свързаност, като много от населените места нямат свързаност с централна канализация, което следва да бъде решено в бъдеще.

Територията на МИГ е изцяло електроснабдена, като притежава потенциал за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. Такива са изградени на териториите на всички общини от МИГ, най-много в община Чепеларе. На територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ няма изградена газопреносна система, като това би трябвало да бъде един от приоритетите в бъдеще, тъй като би осигурило екологично чиста енергия за масовите потребители.

Цялата територията на МИГ е покрита от телекомуникационни услуги, като в общинските центрове има и пощи.

4. Културно – историческо наследство на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е изключително богата на материални и нематериални паметници на културно – историческото наследство. Налице са множество антични обекти, които не са достатъчно проучени и подходящо експонирани. Техният потенциал не е използван и това е една от основните теми, които следва да се поставят пред местната общност. На територията има множество храмове и паметници от по-новата история. Територията е изключително богата и на нематериални културни паметници, част от които са известни фестивали, които се радват на голяма популярност и многобройни участници. Трябва да се положат повече усилия за запазване и предаване на идните поколения на богатото нематериалното културно наследство на територията на МИГ, както и неговото подходящо експониране и представяне.

5. Демографски характеристики на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се характеризира с негативна демографска ситуация. На територията отчетливо се вижда тенденция на постоянно намаление на населението, като и естествения, и механичния прираст са с отрицателни стойности. Възрастовата пирамида е обърната, което означава, че младото население е много по-малко на брой от възрастното население. В допълнение хората в над трудоспособна възраст са повече от тези в под трудоспособна възраст, като тенденцията е делът на хората в над трудоспособна възраст да надвиши този на тези в трудоспособна. Тези характеристики на демографската ситуация показват реален риск от бързо застаряване и обезлюдяване на територията в краткосрочен план. Възрастовата структура предполага увеличена социална тежест и проблеми за икономиката поради липсата на работна ръка.

Територията се характеризира с по-висока от средната за страната безработица, която в периода 2017 – 2021 г. бележи тенденция към намаление. Най-висока е безработицата сред по-възрастното с по-нисък образователен ценз население. Коефициентът на безработица при мъжете е по-висок, отколкото при жените.

6. Икономика на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

На територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ преобладават микро предприятията с персонал до 9 души включително. Те представляват 92% от общия брой предприятия на територията на МИГ.

Като цяло броят на нефинансовите предприятия за периода 2017 – 2021 г. постоянно намалява. Най-голям брой предприятия са в областта на търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети. Важни отрасли са строителството, добивната и преработващата промишленост, както и хотелиерството и ресторантьорството в община Чепеларе. Селското стопанство е развито предимно с животновъдство и картофопроизводство. Добре развито е и горското

стопанство. Територията на МИГ има потенциал за развитие на туризъм, като той е най-развит на територията на община Чепеларе. Останалите две общини имат потенциал, който не се използва пълноценно.

На територията на МИГ се забелязва намаление в броя на заетите и наетите лица в предприятията, чиято средна стойност е 11%. Най-изразено е намалението на територията на община Лъки.

За периода 2017 – 2021 г. се забелязва леко увеличение на стойностите на произведената продукция (2%), приходите от дейността (7%), разходите за дейността (12%), ДМА (9%) и оборотите (3%) на територията на МИГ. Разходите за възнаграждения са увеличени значително с 27%. При печалбите и загубите се забелязва намаление с по 3%.

Възнагражденията на територията на МИГ са нараснали средно с 34%, като най-малкото нарастване е при предприятията на община Лъки. Въпреки повишението на размера на възнагражденията заплатите на територията на МИГ остават ниски – средно 13 023 лв. на година.

7. Жилища, образование, здравеопазване и социална сфера на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

На територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ има добра жилищна осигуреност, като на един жител се пада средно малко повече от едно жилище. Основният дял на жилищата е построен в периода до 1989 г. (90%), като най-голям е делът на жилищата, построени до 1969 г. (64%), които са на възраст около и над 60 години. На територията на МИГ преобладават къщите, които са 91% от всички видове жилища, като най-разпространени са къщите на два (68%) и три етажа (18%).

Канализационната свързаност на жилищата е 57%, като най-висока е свързаността в община Чепеларе, следвана от община Лъки. На територията на община Баните има много ниско ниво на свързаност на жилищата с канализация, подобряването на което следва да бъде приоритет на бъдещото развитие на инфраструктурата на общината.

Най-много училища има на територията на община Чепеларе. Във всички училища на територията на МИГ се забелязва намаление на броя на учениците. Детските градини на територията на МИГ са достатъчни за населението, като броят на децата намалява. Изключение прави детска градина „Юрий Гагарин“ – гр. Лъки, където има увеличение на децата с 16%.

Най-голям е делът на хората с висше образование на територията на община Чепеларе. Там се регистрира и единственото увеличение на броя на хората с висше образование на територията на МИГ. Средният дял на висшистите на територията на МИГ е 14%, на хората със средно образование – 47%, като останалите хора с основно и по-ниско образование.

Здравният статус на преобладаващата част от населението на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ много добро, добро и задоволително. Малка част от

населението – около 6%, се определя с лошо и много лошо здраве. Най-висок здравен статус се отчита при населението на територията на община Чепеларе.

На територията на МИГ няма болнични заведения за активно лечение, като населението ползва такива услуги в най-близките областни центрове. На територията на МИГ има лекарски и дентални практики, като средният брой пациенти е по-висок от този за страната като цяло.

На територията на МИГ се извършват редица социални дейности и се предоставят социални услуги. Предвид структурата на населението се забелязва все по-голям натиск върху социалната система и тя има нужда от подкрепа.

Основни целеви групи за социална подкрепа са хората, които живеят под жизнения и социален минимум, хората в риск от изолация и хората, нуждаещи се от постоянни грижи – възрастните хора, безработните, ниско платените работници, ниско образованите хора, хронично болните и инвалидите, самотните родители, многодетните семейства, както и малцинствата.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

Заинтересованите страни от изпълнението на стратегията за ВОМР от територията на МИГ са определени в следствие на извършените подробни проучвания на територията и на мнението и нагласите на местната общност. На територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ подходът ВОМР се прилага в продължение на 2 програмни периода, като амбицията на местната общност е това да продължи и през трети програмен период. За такъв продължителен период от време възможностите за финансиране на различни дейности по стратегиите постоянно се увеличават и разширяват, като по такъв начин обхващат все повече сфери от местния живот. По този начин се разширява и кръга на заинтересованите от нейното прилагане страни – това са лицата (физически и юридически), които пряко (като бенефициенти) или косвено (като ползватели) са заинтересовани от изпълнението на стратегия за ВОМР за програмния период 2023 – 2027 г.

Въз основа на извършените проучвания на територията и на мнението и нагласите на местната общност могат да се обобщят следните основни заинтересовани страни от територията на МИГ:

- Публичен сектор: общини Баните, Лъки и Чепеларе;
- Стопански сектор: представители на основните икономически сектори на територията на МИГ (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, добивна и преработваща промишленост (вкл. дърводобив и преработка на дървесина), хотелиерството и ресторантьорството, селското стопанство и др.);
- Нестопански сектор: неправителствени организации в обществена полза, читалища, културни организации, клубове по интереси, малцинствени и уязвими групи (хора в риск от изолация и бедност, възрастни хора, безработните, ниско платените работници, ниско образованите хора, хронично болните и инвалидите, самотните родители, многодетните семейства) и младежи.

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

На територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ са налице представители на различни уязвими и малцинствени групи. Малцинствените групи представляват хора, чиито произход, статус, разбирани и др. характеристики ги отличават от мнозинството, населяващо територията. Най-често тези хора са от различен етнос в сравнения с преобладаващия в обществото.

През 2021 г. съгласно данните на НСИ 93% от населението на територията на МИГ се определя от българската етническа група. Най-висок е дялът на хората с българска етническа група в община Баните – 95%, следвани от община Чепеларе – 93% и община Лъки – 91%. Получените резултати показват увеличение на хората от български етнос на територията на МИГ за периода 2011 – 2021 г. На територията на МИГ са налични ограничени етнически малцинства – турско и ромско. Може да се каже, че те са добре интегрирани в обществото и няма изявена сегрегация и капсулиране. Въпреки това основни нужди на тези малцинствени групи са подобряване на социалните условия, условията за живот, подобряване на образованието и подкрепа за пълното приемане от обществото – преодоляване на всякакви поводи за дискриминация.

Уязвими групи са групи от хора, които са изправени пред по-висок риск от бедност и социално изключване от обичайния за населението. Етническите малцинства (вкл. малцинствените групи), бездомните, безработните, ниско платените работници, ниско образованите хора, хората, страдащи от зависимости, хората, нуждаещи се от постоянни грижи – хронично болните и хората с увреждания, самотните родители, многодетните семейства, самотните възрастни и децата, лишени от родителска грижа, често срещат затруднения, като ниско образование, безработица или недостатъчна заетост, които могат да доведат до още по-голямо социално изключване. Изброените групи не са взаимно изключващи се и често дадено лице може да принадлежи към повече от една група. В такива случаи уязвимостта става още по-голяма. Нуждите на всяка една от групите са конкретни и характерни, но като цяло тези групи се нуждаят от подобрени социални и здравни грижи, материална подкрепа, подходяща и достъпна и открита среда, в която да живеят като останалите членове на обществото.

Всяка една от изброените групи има следните потребности:

- безработните, ниско платените работници, ниско образованите хора – имат нужда от повишаване на квалификацията и подкрепа за участие в пазара на труда;
- хората, нуждаещи се от постоянни грижи (хронично болните и хората с увреждания) – имат нужда от ежедневна грижа за нормално обслужване и живот;
- самотните родители, многодетните семейства – имат нужда от материална подкрепа и подкрепа за обучение и развитие на техните деца;
- самотните възрастни – имат нужда от социализация и подкрепа за активен живот в добро здраве.

Всяка една от общините на територията на МИГ полага необходимите грижи за уязвимите групи на своята територия:

На територията на МИГ функционира Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) с капацитет 30 места, който се намира в село Павелско. В центъра се предоставя социална услуга от резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, чиито родители временно нямат възможност да полагат необходимите грижи за тях. Целевите групи за настаняване в центъра са:

- Деца от 3-18 годишна възраст, лишени от родителска грижа;
- Деца в риск от 3-18 годишна възраст, при които до момента на настаняване в ЦНСТ са изчерпани възможностите за оставане и връщане в биологично семейство, настаняване в семейството на близки и роднини или в приемно семейство;
- Деца, на които предстои напускане на специализираната институция или до завършване на образование.

В град Чепеларе функционира и пенсионерски клуб, същият не е реновиран, но община Чепеларе търси възможности да го осъвремени и ремонтира. Това е мястото, където жителите на Чепеларе в пенсионна възраст организират тематични събития и прекарват времето си с хора на тяхната възраст.

В с. Баните има функциониращ Център за социална рехабилитация и интеграция, на територията на общината се предоставят грижи за „Личен асистент по Закона за личната помощ“ и Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда“, както и „Асистентска подкрепа“.

В община Баните функционират 2 клуба на пенсионера (в селата Баните и Давидково) и 3 клуба на хората с увреждания (в селата Баните, Давидково и Загражден).

На територията на община Лъки функционира Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост (предишно наименование на институцията: Дом за възрастни хора с умствена изостаналост) в с. Джурково. Капацитетът на дома е за 40 лица и той е запълнен напълно.

В общината се предлага и целогодишно „Обществена трапезария“, в която се осигурява топъл обяд на нуждаещите се. Освен в гр. Лъки, храна се доставя и на потребители от останалите населени места в общината.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

В следствие на извършените пълни проучвания на територията на МИГ, както и на мнението и нагласите на местното население, като основни елементи на SWOT анализа се открояват представените в следващата таблица:

Силни страни	Слаби страни
- Географското положение благоприятства развитието на различни дейности, свързани с уникалната природа – туризъм, производство на	- Периферно географско разположение спрямо столицата и основните транспортни маршрути в страната;

възобновяема енергия, събиране на различни ценни растения и билки; - Уникален релеф и климат, които са подходящи за развитие различни видове туризъм, рекреационни дейности, развитие на билкарство и планинско животновъдство; - Запазена околна среда и изключително богатство на растителния и животински свят – срещат се много редки видове, които на много места са изчезнали или са застрашени от изчезване; - Територията на МИГ и богато водоснабдена и разполага със значителни водни ресурси; - Поради своето местоположение и икономически профил територията на МИГ се характеризира с чист въздух; - Наличие на множество защитени зони и природни забележителности; - Добра свързаност към водопроводната мрежа; - Добра електроснабдителна мрежа; - Използва се потенциала на територията за развитие на възобновяеми енергийни източници; - Добра телекомуникационна свързаност; - Богато материално и нематериално културно – историческо наследство; - Множество известни на национално ниво фестивали и празници; - Наличие на множество културни, архитектурни и исторически паметници и находки с местно, регионално и национално значение; - Активно работещи читалища; - Множество храмове и параклиси в добро състояние; - Повишение в стойността на произведената продукция, приходите, оборотите, разходите за възнаграждения и ДМА; - Увеличение на възнагражденията; - Добра жилищна осигуреност – средно по 1 жилище на 1 жител; - Наличие на училища и детски градини, задоволяващи нуждите на населението; - Наличие на разнообразни социални услуги; - Добър здравен статус на населението; - Развита местна общност, подкрепяща МИГ; Изразена местна идентичност;	- Почвите не са подходящи за интензивно земеделие; - Територията на МИГ не е богата на полезни изкопаеми с изключение на община Лъки, където и към момента се разработват оловно – цинкови рудни находища; - Климатичният и природен потенциал на територията не се използват пълноценно; - Основният транспорт е автомобилният, което е предпоставка за замърсяването на въздуха; - Голям е дялът на пътищата в лошо състояние (38%); - Градската инфраструктура се нуждае от ремонт; - Големи загуби на водопреносната мрежа (50-60%), поради остаряла инфраструктура, което налага чести ремонти; - Канализационната свързаност е малка, особено на територията на община Баните; - Културно – историческото наследство и потенциалът, който притежава не се използват пълноценно; - Множество важни исторически обекти не са експонирани подобаващо и техният потенциал не се използва; - Недобро представяне на културно – историческото богатство на територията на МИГ; - Нужда от ремонт на читалищата; - Бързи темпове на застаряване на населението и обезлюдяване на територията (по-висок темп в селата); - Увеличаване на социалната тежест; - Отрицателни стойности на естествения и механичния прираст; - Намаление на дела на населението в трудоспособна и под трудоспособна възраст за сметка на това в над трудоспособна възраст; - Намаление на работната ръка; - Сравнително висок коефициент на безработица (по-висок при мъжете); - Намаление на броя на предприятията; - Намаление на броя на заетите в икономиката; - Намаление на броя на земеделските производители; - Над 60% от жилищния фонд е на възраст над 60 години; - Нисък дял на жителите с висше образование, като преобладават тези със средно и основно образование; Не достатъчно развити медицински и дентални практики, отсъствие на болнични заведения;
Възможности - Развитие на различни видове алтернативен туризъм и осигуряване на целогодишни посещения на територията; - Подобряване на състоянието на околната среда и използването ѝ за рекреационни и оздравителни дейности; - Използване на климатичните и природни дадености за развитие и промотирането на	Заплахи - Замърсяване на околната среда; - Замърсяване на въздуха от битови, промишлени и транспортни замърсители; - Амортизация на инфраструктурата; - Влошаване на достъпността до населените места; - Нарастване на социалната тежест поради увеличаване на броя на възрастните хора; - Нарастване на риска от бедност, поради ниското образователно ниво и свиването на икономиката;

икономически дейности, използващи ценните билки, растения, горски плодове, смола, борица, лико и др.; - Развитие на дърводобива при опазване на горите; - Възможности за внедряване на иновации в икономиката за постигане на устойчив растеж; - Повишаване на образователното ниво на населението – забелязва се на територията на община Чепеларе; - Развитие на медицински центрове за рекреация и оздравяване; - Развитие на административния капацитет за изготвяне на проекти; - Развитие на дейности за сътрудничество с други МИГ от страна и Европейския съюз; - Извършването на различни дейности за оживяване на територията; Привличане на инвестиции.	- Затрудняване на достъпа до социални услуги, поради увеличаване на броя на потребителите им; - Продължаващо обезлюдяване на територията; Невъзможност за привличане на инвестиции;
--	---

4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: (не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ за програмния период 2023 – 2027 г. е разработена за период до 31 декември 2027 г. и цели надграждането на постигнатите от изпълнението на стратегиите от програмни периоди 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г. резултати, посредством многосекторно развитие на територията.

Въз основа на натрупания солиден опит и капацитет, както на МИГ, така и на местната общност, с общи усилия се цели минимизиране и преустановяване на негативните тенденции в различни сектори на територията и по-пълноценно използване на нейните ресурси за собственото ѝ развитие. В тази насока за разработените цел, приоритети и специфични цели на стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ за програмния период 2023 – 2027 г., въз основа на които са подбрани и мерките и дейностите, които ще бъдат включени в нея.

Избраните в стратегията за ВОМР приоритети, специфични цели, мерки и дейности, включително за сътрудничество, са в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/2115, СПРЗСР, ИТСР на ЮЗР и водят до постигане на техните цели.

Избраните в стратегията за ВОМР приоритети, специфични цели, мерки и дейности отговарят на целите на подхода ВОМР съгласно Постановление на Министерския съвет № 494 от 30 декември 2024 година за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. (ПМС№494).

Стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се финансира от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез СПРЗСР, като получава допълващо финансиране съгласно ПМС№494 от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд+ (ЕСФ+) чрез съответно Програма „Околна среда“ за периода 2021 – 2027 г. (ПОС) и Програма „Развитие на човешките ресурси“ (ПРЧР) за периода 2021 – 2027 г.

Мерките по допълващото финансиране са приложени като приложения към СВОМР съгласно разпоредбите на ПМСН№494.

Основна цел на стратегията: **Използване на потенциала на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ за нейното устойчиво развитие в полза на местната общност.**

Приоритет 1. Подобряване на икономическото развитие на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ и на благосъстоянието на нейните жители.

Специфична цел 1. Подкрепа за развитието на дейности, свързани с преработката на селскостопанска продукция на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 1 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“ (финансирана от СПРЗСР).

Специфична цел 2. Подкрепа за развитието на неселскостопански дейности на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 2 „Първична преработка на дървесина“ (финансирана от СПРЗСР) и мярка 3 „Инвестиции за неселскостопански дейности“ (финансирана от СПРЗСР).

Приоритет 2. Подобряване на условията за живот, социална подкрепа и състоянието на околната среда на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Специфична цел 3. Подобряване на условията за живот и социална подкрепа на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 4 „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура“ (финансирана от СПРЗСР) и мярка 8 „Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда“ (допълващо финансиране от ПРЧР).

Специфична цел 4. Съхраняване на културното и природно наследство на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 5 „Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура, съхраняване на нематериалното културно и природно наследство“ (финансирана от СПРЗСР), мярка 9 „Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението“ (допълващо финансиране от ПОС) и мярка 10 „Повишаване осведомеността относно биологичното разнообразие и заплахите за него в

целевата територия на база на мерки планирани в стратегически и планови документи в сектор биоразнообразие“ (допълващо финансиране от ПОС).

Приоритет 3. Повишаване на активното участие на местната общност и утвърждаване на местната идентичност чрез реализиране на дейности за управление и популяризиране на стратегията за ВОМР и сътрудничество с други МИГ от страната и чужбина.

Специфична цел 5. Активиране, информиране и обучение на местната общност в процеса на прилагане и популяризиране на стратегията за ВОМР.

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 6 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“ (финансирана от СПРЗСР).

Специфична цел 6. Развитие и популяризиране на местната идентичност на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ и на национално и европейско ниво. Установяване на партньорства с МИГ от България и Европейския съюз.

Специфичната цел ще се реализира посредством изпълнението на мярка 6 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“ (финансирана от СПРЗСР) и мярка 7 „Дейности за сътрудничество и тяхната подготовка“ (финансирана от СПРЗСР).

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел	Източник на информация
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	21	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	2 299 964,72	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	16	База данни на МИГ, доклади на

				МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	15	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Брой	60	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания	Брой	330	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	21	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН

	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР	Евро	2 299 964,72	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
--	--	------	--------------	--

4.2.2. Индикатори по мерки:

Вид	Индикатор	Мерна единица	Цел	Източник на информация
Мярка 1 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	49 999,23	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН

	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР	Евро	49 999,23	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
Мярка 2 „Първична преработка на дървесина“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	2	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	146 997,95	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	2	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	2	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	2	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по изпълнените	Евро	146 997,95	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН

	договори по СВОМР			
Мярка 3 „Инвестиции за неселскостопански дейности“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	8	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	399 993,86	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	8	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	12	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	8	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР	Евро	399 993,86	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
Мярка 4 „Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	3	База данни на МИГ, доклади на МИГ,

				сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	677 989,40	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	3	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Дял население в %	30	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	3	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената	Евро	677 989,40	База данни на МИГ, доклади

	безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР			на МИГ, сключени договори, ИСУН
Мярка 5 „Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура, съхраняване на нематериалното културно и природно наследство“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	5	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	349 994,63	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	3	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	Дял население в %	30	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	5	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН

	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР	Евро	349 994,63	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
Мярка 6 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	574 991,18	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	300	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената	Евро	574 991,18	База данни на МИГ, доклади

	безвъзмездна финансова помощ по изпълнените договори по СВОМР			на МИГ, сключени договори, ИСУН
Мярка 7. „Дейности за сътрудничество и тяхната подготовка“				
За краен продукт	Финансирани договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова помощ по СВОМР	Евро	99 998,47	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Подкрепени бенефициенти	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	30	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Изпълнени договори	Брой	1	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени договори, ИСУН
	Общ размер на договорената безвъзмездна финансова	Евро	99 998,47	База данни на МИГ, доклади на МИГ, сключени

	помощ по изпълнените договори по СВОМР			договори, ИСУН
--	--	--	--	----------------

4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията

Стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ се състои от 3 приоритета, 6 специфични цели и 7 мерки. Тази структура е предвидена да позволи най-оптимално и прозрачно прилагане на стратегията, което да позволи проследяването на всички етапи на този процес.

За изпълнението на стратегията за ВОМР МИГ изпълнява задачите, посочени в чл. 33, пар. 3 на Регламент (ЕС) 2021/1060:

- Изграждане на капацитета на местните действащи лица за разработване и изпълнение на операции.

МИГ провежда регулярно обучения за подготовка и изпълнение на проекти към стратегията за ВОМР. Целта е да се информират и обучат потенциалните кандидати с проектни предложения към стратегията и да се повиши капацитетът на територията на МИГ за изготвяне и изпълнение на проекти. МИГ изпълнява стратегия в три последователни програмни проекти и местната общност има изграден капацитет за подготовка и изпълнение на проекти, който МИГ ще укрепва и развива. Това ще се извършва и посредством предоставянето на консултации на кандидатите с проекти към стратегията за ВОМР, както и на други заинтересовани страни.

- Определяне на недискриминационни и прозрачни процедури и критерии за подбор, които не допускат конфликт на интереси и гарантират, че нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбор.

МИГ притежава опит в изготвянето и прилагането на процедури за прием на проектни предложения от прилагането на стратегии за местно развитие в два последователни периода преди настоящата стратегия за програмен период 2023 – 2027 г. В стратегията МИГ е изготвила и включила критерии за избор на проектни предложения по мерките от стратегията за ВОМР. Критериите са обсъдени и съгласувани с местната общност, като гарантират безпристрастност и прозрачност на избора на проектни предложения за финансиране, като същевременно отговарят на изискванията на финансиращите програми и характеристиките на територията на МИГ. МИГ ще изготви и проведен процедури за избор на проектни предложения, съобразени с европейското и национално законодателство и гарантиращи безпристрастна и прозрачна оценка на постъпилите заявления. Също така, съотношението между представителите на основните сектори в МИГ е такова, че не позволява на никой от тях да има повече от 49% от гласовете съставът на ОС е – 5,56 % публичен сектор , 46,29 % стопански сектор и 48,15 % нестопански сектор.

- Изготвяне и публикуване на покани за предложения.

В началото на всяка календарна година УС на МИГ ще одобрява и МИГ ще публикува на интернет страницата на МИГ индикативен график за приемите на заявления по съответните мерки от стратегията за ВОМР за съответната календарна година.

УС на МИГ взема решение за обявяване на подбор на проекти при съобразяване с индикативния график и одобрява покана за прием на заявления от кандидати за получаване на финансова помощ.

В годината на одобряване на стратегията за ВОМР, УС на МИГ ще приеме индикативен график за прием на проекти в срок до два месеца от подписване на договор за одобрение на СВОМР, ако е възможно да бъде реализиран прием на проекти през същата.

Периодът за прием на проекти се определя с решение на УС на МИГ, но не може да е по-кратък от 1 месец.

Поканите за прием на проектни предложения се публикуват на интернет страницата на МИГ в срок съгласно европейското и национално законодателство по подхода ВОМР, който позволява на потенциалните кандидати да бъдат надлежно информирани и подготвени за процедурата за прием на проектни предложения.

- Подбор на операциите, определяне на размера на подкрепата и представяне на предложенията на субекта, който отговаря за последната проверка на допустимостта преди одобряването им.

Подборът на проекти по всяка мярка ще се извършва съгласно определените за всяка мярка критерии за избор и в съответствие с прозрачна и предварително оповестена на всички кандидати процедура, която е в съответствие с европейското и национално законодателство по подхода ВОМР. Подборът на проекти се организира от екипа на МИГ, като резултатите от него се представят за съгласуване на УО на МИГ. След одобрение на извършената от МИГ оценка на получените по дадена процедура проектни предложения, документацията по процедурата се изпраща от МИГ на съответния УО/ДФЗ за потвърждаване на извършената оценка. След приключване на оценката МИГ сключва договори с одобрените бенефициенти. МИГ информира надлежно местната общност относно резултатите от процеса по подбор на операциите и определянето на размера на подкрепата.

- Проследяване на напредъка към постигането на целите на стратегията.

В процеса на изпълнение на стратегията за ВОМР, МИГ поддържа деловодна система и архив, от които може да бъде проследено нейното прилагане. На шест месеца МИГ изготвя мониторингови доклади за прилагане на СВОМР, които се основават на информацията, събрана за периода. Посредством докладите се проследява напредъка към постигането на целите на стратегията за ВОМР.

- Оценка на изпълнението на стратегията.

За проследяване на изпълнението на стратегията за ВОМР МИГ извършва годишни текущи оценки и окончателна оценка в края на нейното изпълнение. Подробно това е описано в т. 7.4 на СВОМР.

За популяризиране на стратегията за ВОМР МИГ извършва информационни дейности, обучения, консултации, фестивали, празници и други общностни събития, насочени към

местните жители. МИГ изпълнява и дейности за сътрудничество с други МИГ от страната и други страни – членки на Европейския съюз.

За осигуряване на публичност за своята дейност МИГ публикува на интернет страницата си най-малко следната информация:

1. Одобрената стратегия за ВОМР и всички последващи изменения;
2. Всички решения и протоколи от заседания на колективния управителен орган и колективния върховен орган;
3. Актуален списък на членовете на колективен върховен орган и на членовете на колективния управителен орган, съдържащ необходимите съгласно законодателството по подхода ВОМР данни;
4. Устав на МИГ и неговите изменения и допълнения;
5. Регистър на обществените поръчки, който съдържа информация за избрани изпълнители, дейности, срок и стойност на поръчките;
6. Профил на купувача съгласно ЗОП;
7. Списък на физическите и юридическите лица, с които МИГ има сключен договор, както и предмета на сключения договор;
8. Електронен регистър с проектите, подадени по стратегията за ВОМР;
9. Всички декларации за липса/наличие на конфликт на интереси на членовете на комисията за избор на проекти;
10. Критерии за оценка на проектите;
11. Решенията на комисията за избор на проектите и на колективния управителен орган за одобрение на проектите;
12. Всички правила за работа на МИГ;
13. Доклади за дейността и финансовите отчети за дейността на МИГ, представени в Централния регистър при Министерството на правосъдието;
14. Доклади и текущи оценки на изпълнението на стратегията за ВОМР;
15. Всякаква друга информация, касаеща прилагането на СВОМР.

5. Описание на мерките: *(не повече от 4 страници за всяка мярка)*

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

Елементи, общи за всички мерки по СВОМР (ЕЗФРСР)

5. Описание на мерките: *(не повече от 4 страници за всяка мярка)*

Общи елементи за всички мерки от стратегията, финансирани от ЕЗФРСР.

Допустимите кандидати/бенефициенти по стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ са с постоянен адрес или седалище на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“. Подкрепата от ЕЗФРСР се предоставя за територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“, като проектите и дейностите по тях се изпълняват на територията на МИГ.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР не надвишава левовата равностойност на 200 000 евро.

Минималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегията за ВОМР е не по-малко от левовата равностойност на 2 500 евро.

По стратегията за ВОМР са допустими дейности съгласно Раздел 13.3 „Видове допустими дейности по мерките от стратегията за ВОМР“ от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001.

Икономически дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими в случай че бъде доказана устойчивост и финансова жизнеспособност.

За проектите, предвиждащи икономически дейности, кандидатите следва да представят бизнес план, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта.

Непроизводствени дейности по проекти за финансиране от стратегията са допустими, в случай че не генерират приходи, с изключение когато генерират приходи, но същите се разходват само за нестопанските и/или социалните цели на организацията и свързани изцяло с целите на проекта.

За проектите с непроизводствени инвестиции и дейности, кандидатите следва да представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

По стратегията за ВОМР са недопустими дейностите съгласно Раздел 13.4. „Недопустими дейности“ от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001.

По стратегията за ВОМР са допустими разходите съгласно Раздел 14.1 „Разходи, допустими за финансиране“ на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001.

По стратегията за ВОМР са недопустими разходите съгласно Раздел 14.2 „Недопустими за подкрепа чрез стратегиите за ВОМР разходи“ на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001.

МЯРКА 1 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРЕРАБОТКА НА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ПРОДУКТИ“

1.1. Описание на целите на мярката

Селското стопанство не е основен икономически отрасъл за територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“. Броят на земеделските производители през последните години намалява значително. Най-развит е отрасъла на територията на община Чепеларе. От селското стопанство са развити предимно животновъдството и картофопродуктопроизводство.

Основната цел на мярката е предоставяне на възможности за осигуряване на добавена стойност за икономиката на територията на МИГ чрез подкрепа на инвестиции за преработка и маркетинг на селскостопански продукти (вкл. такива, произведените в стопанствата на територията на МИГ).

Инвестициите и дейностите по мярката обхващат цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

1.2. Допустими кандидати

Кандидатите, преработватели на селскостопански продукти (вкл. кандидати, които са регистрирали законно установена структура по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 – колективни инвестиции съгласно Указанията на УО на СПРЗСР към МИГ за изискванията към стратегиите за ВОМР в частта на СПРЗСР за периода 2023 – 2027 г.), допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство;
- да са микро, малки или средни предприятия, дефинирани съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията.
- да осъществяват дейност по преработка на селскостопански продукти съгласно Закона за храните* /*ако закона е приложим за съответната дейност/ от най-малко 24 месеца без прекъсване преди подаване на проектното предложение;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

Кандидати пазари на производители:

- да са юридически лица регистрирани по Търговския закон;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по проектното предложение, които трябва да съответстват на дейността на пазара на производители съгласно Закона за стоковите борси и тържищата.

Кандидатите групи/организации на производители допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са признати от министъра на земеделието;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти произведени от членовете на групата/организацията на производители.

Кандидатите земеделски стопани допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са физически лица регистрирани по Търговския закон или;
- да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- земеделските стопани следва да са регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най-малко 12 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

За дейности по преработка на продукти от приложение № I от ДФЕС в продукти извън приложение № I от ДФЕС или памук не са допустими за подпомагане предприятия в затруднено положение или предприятия, които все още имат висящо нареждане за събиране вследствие на решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, освен в случаите, посочени в приложимите правила за държавна помощ, съгласно действащото към момента Европейско законодателство в областта.

1.3. Допустими дейности

Дейностите по тази мярка са свързани с преработката на суровини, получени при първичното селскостопанско производство и са естествено допълнение към дейностите по мярка 1 Инвестиции в земеделските стопанства.

Подкрепа в рамките на мярката се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.

Подпомагане ще се предоставя в рамките на следните производствени сектори свързани с преработката и/или маркетинг /предлагането на пазара на продукти/, описани в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз и памук:

- Мляко и млечни продукти, включително яйца от птици;
- Месо и месни продукти;
- Плодове и зеленчуци, включително гъби;
- Пчелен мед;
- Зърнени, мелничарски и нишестени продукти;
- Растителни и животински масла и мазнини;
- Технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки;
- Готови храни за селскостопански животни;
- Гроздова мъст, вино и оцет.

Съответствието на проектните предложения със секторите се определя въз основа на селскостопанските продукти, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, както и получените крайни продукти.

Инвестициите допустими за подпомагане в рамките на интервенцията трябва са свързани с преработката или маркетинг на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти.

Допустимите за подпомагане дейности в рамките на интервенцията, могат да включват материални и нематериални инвестиции.

Продуктите от допустимите за финансова помощ сектори, за чиято преработка и/или маркетинг се кандидатства, трябва да са описани в приложение № I по чл. 38 от ДФЕС.

Резултатът от преработката на селскостопански продукти може да бъде продукт, който не е включен в обхвата на приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз, като проектното предложение трябва да е в съответствие с избрания режим за прилагане на държавна помощ по интервенцията.

Инвестициите, включени в проектното предложение, трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ.

Материалните и нематериалните инвестиции, включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите по преработка на селскостопански продукти, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

Подкрепата по мярката е насочена към дейности за материални и нематериални инвестиции съгласно раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване, както и следните дейности:

- Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка;
- Инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга;
- Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;
- Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината;
- Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства;
- Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството;
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, ветърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ не трябва да надвишава мощност от 1 мегават и трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници;

- Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения;
- Инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг.

Финансова помощ не се предоставя за дейности и разходи, включени в интервенции I.Д.2 „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ и I.Д.5 „Инвестиции в екологични съоръжения“ на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони. Групи и организации на производители няма да бъдат подпомагани по мярката за дейности, включени за подпомагане в техните Оперативни програми, свързани с преработка на селскостопански продукти.

Не се подпомагат като самостоятелни проектни предложения или дейности единствено маркетинг на продукт/продукти, с изключение на случаите, когато тези продукти са получени в резултат на преработка на селскостопански продукти, извършена от кандидата, както и за кандидати пазари на производители.

1.4. Допустими разходи

Допустими са разходи съгласно раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване, както и следните разходи:

- Разходи за инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка;
- Разходи за инвестиции, свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга;
- Разходи за инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;
- Разходи за инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината;
- Разходи за инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства;
- Разходи за инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството;
- Разходи за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ не трябва да надвишава мощност от 1 мегават и трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници;
- Разходи за инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения;
- Разходи за инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг.
- общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в

процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

1.5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 5 000 евро;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 50 000 евро;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 32 500 евро.

1.6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Финансовата помощ може да се увеличи с 15 % за проектни предложения, подадени от млади земеделски стопани или жени.

1.7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение предвижда преработка на суровини от територията на МИГ - 20 т.
 - Проектното предложение включва дейности за преработка на биопродукти – 20 т.
 - Проектното предложение включва дейности за преработка на мляко – 20 т.
 - Проектното предложение включва дейности за преработка на месо – 20 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 1 ново работно място - 30 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 2 и повече нови работни места - 50 т.
 - Проектното предложение предвижда дейности за опазване на околната среда - 10 т.
 - Проектното предложение е подадено от млад земеделски стопанин на възраст до 40 г. вкл. - 20 т.
 - Проектното предложение е подадено от жена - 20 т.
- Минимален брой точки за одобрение на проектното предложение – 30 т.

МЯРКА 2 „ПЪРВИЧНА ПРЕРАБОТКА НА ДЪРВЕСИНА“

2.1. Описание на целите на мярката

Географското положение, климатът, релефът и природните дадености на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ са предпоставка за една от основните характеристики на територията – а именно нейният висок дял на лесистост. Дърводобивът и дървопреработката са основни икономически дейности на територията на МИГ.

Основната цел на мярката е предоставяне на подкрепа за разнообразяване на икономическите дейности на територията на МИГ чрез инвестиции за добиването и

преработката на биомаса, които да доведат и до създаване на нови работни места и по-пълно оползотворяване на добитата дървесина.

Инвестициите и дейностите по мярката обхващат цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

2.2. Допустими кандидати

1. Микро, малки и средни предприятия;

Условия за допустимост за кандидатите/бенефициентите:

- Кандидатите за подпомагане следва да са микро, малки и средни предприятия;
- Юридически лица, регистрирани по ТЗ и Регистрирани по Закона за кооперациите;
- Кандидатите за подпомагане следва да преработват не повече от 10 000 куб. м. обла дървесина годишно.

- Кандидатите за подпомагане представят бизнес план за доказване на икономическа жизнеспособност.

- Кандидатите за подпомагане представят проведена процедура по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/или Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и има влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или Закона за биологичното разнообразие или писмо, издадено по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни намерения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ бр.73/2007 г.), с които/което се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение, план, програма, проект.

2.3. Допустими дейности

Подкрепата по мярката е насочена към дейности съгласно раздел 13.3.1. на Условията за кандидатстване, както и следните дейности:

1. Изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесина, както и закупуването на земя, на стойност до 10 % от допустимите разходи, когато е пряко свързана с изпълнението на проектното предложение;

2. Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи индустриалната преработка, както следва:

- бичене на обла дървесина;
- сушене и импрегниране на дървен материал;
- фасониране на дървен материал;
- производство на дървесен талаш, дървесно брашно, технологични трески, дървесни пелети, брикети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци;
- производство на колове или колчета: белене, цепене, заостряне, пакетиране;
- производство на дърва за горене: рязане, цепене, складиране, сушене и пакетиране.

2.4. Допустими разходи

Допустими са разходи съгласно раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване, както и:

1. Разходи за изграждане, придобиване или подобрене на сгради и други недвижими активи необходими за първичната преработка на дървесина, както и закупуването на земя, на стойност до 10 % от допустимите разходи, когато е пряко свързана с изпълнението на проектното предложение;

2. Разходи за закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване за първична преработка на дървесината, както и други работни операции, предхождащи индустриалната преработка, както следва:

- бичене на обла дървесина;
- сушене и импрегниране на дървен материал;
- фасониране на дървен материал;
- производство на дървесен талаш, дървесно брашно, технологични трески, дървесни пелети, бриклети и брикети от необработени дървени материали, вършина и други дървесни отпадъци;
- производство на колове или колчета: белене, цепене, заостряне, пакетиране;
- производство на дърва за горене: рязане, цепене, складиране, сушене и пакетиране.

2.5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 5 000 евро;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 100 000 евро;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 65 000 евро.

Финансовата помощ за един бенефициент, предоставена по реда на тази интервенция, не може да надхвърля 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на сключване на договора и две предходни години.

В случай че предприятия партньори или свързани предприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия са одобрени и/или подпомагани по мярката, тяхната финансова помощ като общ размер не трябва да надхвърля 200 000 евро за период от три последователни данъчни години - годината на сключване на договора и две предходни години.

2.6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Интензитетът на финансовата помощ е 65% от допустимите разходи.

2.7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение предвижда дейностите да се изпълняват на територия с лесистост над 60% - 60 т.
 - Проектното предложение предвижда въвеждането на иновация - 20 т.
 - Проектното предложение предвижда доставка на техника, притежаваща валиден сертификат за съответствие с одобрения тип (сертификат за одобрение на типа на Европейската общност) – 20 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 1 ново работно място - 30 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 2 и повече нови работни места - 50 т.
- Минимален брой точки за одобрение на проектното предложение – 30 т.

МЯРКА 3 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА НЕСЕЛСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“

3.1. Описание на целите на мярката

Основната цел на мярката е оползотворяването на икономическия потенциал на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ чрез подкрепа за развитие на неселскостопански дейности, основани на нейните характеристики и специфики.

Обхватът на мярката е на цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

3.2. Допустими кандидати

Подпомагане в рамките на мярката получават земеделски стопани, микропредприятия и физически лица. В обхвата на интервенцията физическите лица са допустими за подпомагане само за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към развитие на занаяти.

Земеделските стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделски производители от най-малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност;

- да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- да имат седалище на територията на МИГ;

Микропредприятията, допустими за подпомагане трябва да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Физическите лица, допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да бъдат регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ;
- да отговарят на определението за микропредприятие, съгласно дефиницията на ЗМСП.

3.3. Допустими дейности

Инвестициите, допустими за подпомагане в рамките на мярката трябва да са свързани с развитие на услуги в различни сектори на икономиката и други производствени неземеделски дейности, производство на продукти, които не са включени в Приложение I от Договора за функциониране на Европейския съюз, както и дейности, които са насочени към развитие на занаяти.

Подкрепа в рамките на мярката се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.

Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности съгласно раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване, както и за:

- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.

В рамките на мярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз.

Инвестициите, включени в проектното предложение трябва да са придружени от решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ), издадени по реда на ЗООС и/или ЗБР и ЗВ.

Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.

Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

3.4. Допустими разходи

Допустими са разходи за неземеделски дейности съгласно раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване, както и

- Разходи за производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Разходи за развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;
- Разходи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- Разходи за развитие на занаяти и други неземеделски дейности;
- Общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.

3.5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 5000 евро.
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 100 000 евро;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 50 000 евро.

3.6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

3.7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение включва производствени дейности – 10 т.
- Проектното предложение включва дейности за предоставяне на услуги (без туристически) – 30 т.
- Проектното предложение включва дейности за предоставяне на туристически услуги – 20 г.
- Кандидатът притежава образование в сферата на дейностите, заявени с проектното предложение – 20 т.
- Кандидатът е осъществявал икономическа дейност на територията най-малко 1 година преди датата на кандидатстване - 20 т.

- Кандидатът е на възраст до 29 навършени години – 20 т.
 - Кандидатът е нов предприемач на възраст до 40 навършени години – 20 т.
 - Кандидатът е жена – 20 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 1 ново работно място – 30 т.
 - Проектното предложение предвижда откриването на 2 и повече нови работни места – 50 т.
- Минимален брой точки за одобрение на проектното предложение – 30 т.

МЯРКА 4 „ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНИ УСЛУГИ И ДРЕБНА ПО МАЩАБИ ИНФРАСТРУКТУРА“

4.1 Описание на целите на мярката

От основно значение за добрите условия на живот на територията на МИГ е състоянието на обществената инфраструктура. Въпреки постоянните усилия за поддръжка, поради спецификата на територията, наличната инфраструктура е подложена на силни климатични и природни влияния и е необходимо честото ѝ ремонтиране и постоянна поддръжка.

Основната цел на мярката е осигуряването на подкрепа за подобряване на условията на живот на територията на МИГ чрез извършването на инвестиции в дребна по мащаби инфраструктура.

Обхватът на мярката е на цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

4.2 Допустими кандидати

Допустими получатели на подпомагане са общини Баните, Лъки и Чепеларе от територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

4.3 Допустими дейности

Допустимите за финансиране дейности следва:

- да са в съответствие или да не противоречат на плана за интегрирано развитие на съответната община от МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“, както и с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район за планиране;
- да нямат отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС;
- да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Натура 2000 и планове за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди дейностите да са съгласувани с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане;
- да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на компетентния орган съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо);

- строително-монтажните работи да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България;

- ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11 ал 1 от ЗОЗЗ, да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на териториите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки;

- за дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции и в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, и в паркове.

Не се подпомагат определени дейности, попадащи в обхвата на Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027 г.

Не е допустимо включването на разходи за инфраструктура, свързани с пътища, водопреносни и канализационни системи, освен ако не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища.

Допустими по мярката са дейностите съгласно раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване, както и:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

2. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;

3. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;

4. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;

5. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

6. Изготвяне на стратегия за създаване на интелигентни селища на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

4.4. Допустими разходи

Допустими са разходи съгласно раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване, както и:

1. Разходи за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;

2. Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;

3. Разходи за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;

4. Разходи за изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;

5. Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

6. Разходи за изготвяне на стратегия за създаване на интелигентни селища на територията на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ - разходи за извършване на проучвания и анализи на територията, разходи за възнаграждения на експерти, свързани с изготвяне на стратегията и разходи провеждане на информационни срещи и конференции за обсъждане на стратегията, за които при изпълнение на проектите ще се прилагат определените стойности на съответните опростени разходи съгласно Приложение № 3 от Условието за изпълнение;

8. Общи разходи, свързани с проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта, така и по време на неговото изпълнение.

4.5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект –20 000 евро;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект –200 000 евро;
- Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект –200 000 евро.

4.6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

4.7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

- Проектното предложение включва дейности за изграждане и/или реконструкция на инфраструктура в населено място извън общинския център – 20 т.
 - Проектното предложение включва дейности, от които ще се ползват над 100 жители - 30 т.
 - Проектното предложение включва дейности, от които ще се ползват над 1000 жители - 50 т.
 - Проектното предложение включва дейности, които ще се изпълняват на територията на повече от едно населено място - 30 т.
 - Проектното предложение включва дейности, насочени към общинска образователна инфраструктура – 10 т.
 - Проектното предложение включва дейности, свързани с подобряване на енергийната ефективност на общински сгради – 10 т.
 - Проектното предложение включва дейности, свързани с изготвяне на стратегия за създаване на интелигентни селища на територията на МИГ – 20 т.
- Минимален брой точки за одобрение на проектното предложение – 30 т.

МЯРКА 5 „ИНВЕСТИЦИИ ЗА ОТДИХ И ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА, СЪХРАНЯВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО“

5.1 Описание на целите на мярката

Територията на „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е много богата на културно – исторически материални и нематериални паметници, които са важна част от нейната идентичност, които определят идентичността на населението и от това следва негово изключително значение за бъдещото развитие на територията на МИГ чрез предаването му на идните поколения. Също така територията на МИГ има богати туристически традиции, които са станали част от местната идентичност и културно наследство.

Цели на мярката са:

- популяризирането на културните традиции и обичаи на територията на МИГ и основно за запазването и развитието на нейната идентичност за бъдните поколения;
- оползотворяване на туристическите ресурси на територията на МИГ посредством подкрепа за малка по мащаб туристическа инфраструктура за публично ползване.

Обхватът на мярката е на цялата територия на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“.

5.2. Допустими кандидати

- Общини Баните, Лъки и Чепеларе;
- Юридически лица с нестопанска цел с седалище на територията на МИГ.

5.3. Допустими дейности:

По мярката са допустими дейности в обществена полза съгласно раздел 13.3.1. на Условието за кандидатстване, които са свързани с развитие на обществения културен живот и туризъм, както и:

- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел в обществена полза;
- Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на обществени съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел;
- Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки);
- Изготвяне и/или закупуване на традиционни за територията на МИГ носии и други предмети с културно – историческа стойност, представящи местния бит, обичаи и традиции;
- Провеждане на събори, фестивали, фолклорни празници, свързани с представянето и популяризирането на местното културно наследство, организиране и провеждане на етнографски сбирки и изложби на: произведения на занаятчийството, традиционни костюми, снимки и др. предмети, изделия и др. от местни майстори и жители от територията на МИГ;
- Дейности, свързани с популяризирането на автентичния местен фолклор – събиране на песни и представянето им на масовата публика; събиране на литературни произведения на народното творчество и издаването на сборници, предназначени за масовата публика.

5.4. Допустими разходи:

Допустими са разходи за дейности в обществена полза съгласно раздел 14.1.1. на Условието за кандидатстване, както и:

- Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове;
- Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;
- Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел в обществена полза;
- Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на обществени съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел;
- Разходи за изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки);

- Разходи за изготвяне и/или закупуване на традиционни за територията на МИГ носии и други предмети с културно – историческа стойност, представящи местния бит, обичаи и традиции;

- Разходи за провеждане на събори, фестивали, фолклорни празници, свързани с представянето и популяризирането на местното културно наследство, организиране и провеждане на етнографски сбирки и изложби на: произведения на занаятчийството, традиционни костюми, снимки и др. предмети, изделия и др. от местни майстори и жители от територията на МИГ;

- Разходи за дейности, свързани с популяризирането на автентичния местен фолклор – събиране на песни и представянето им на масовата публика; събиране на литературни произведения на народното творчество и издаването на сборници, предназначени за масовата публика.

5.5. Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

- Минимален размер на общите допустими разходи за един проект – 5 000 евро;
- Максимален размер на общите допустими разходи за един проект – 200 000 евро;

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект – 200 000 евро.

5.6. Интензитет на финансовата помощ

Максималните нива на подпомагане не могат да надхвърлят максималния интензитет на помощта, посочен в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) №2021/2115.

Финансовата помощ по мярката е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

5.7. Обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

➤ Проектното предложение ще се осъществява в населено място с население над 200 жители - 30т.

➤ Проектното предложение предвижда създаването на най-малко 5 временни работни места по време на изпълнение на допустимите дейности – 30т.

➤ Проектното предложение включва дейности за популяризиране на местното културно наследство - 40т.

➤ Проектното предложение включва дейности, свързани с подкрепа на туризма - 40т.

Минимален брой точки за одобрение на проектното предложение – 30 т.

МЯРКА 6 „УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИЯТА И НЕЙНОТО ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ“

1. Допустими дейности съгласно Раздел 13.3.11 на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001:

Допустими са дейности за управление, мониторинг и оценка на стратегиите съгласно чл. 34, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и дейности, свързани с популяризирането на стратегиите за ВОМР. Подпомагането за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране е в размер до 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията.

Допустими за извършване са дейности по управление, мониторинг и оценка на стратегии за ВОМР, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни, съгласно одобрената стратегия.

Допустими за извършване са дейности по популяризиране на стратегии за ВОМР, съгласно одобрената стратегия.

2. Допустими разходи съгласно Раздел 14.1.2 на Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001:

2.1. Разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите:

- разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;

- разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти, счетоводно обслужване);

- непреки разходи:

- а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, одиторски);

- б) разходи за наем на офис;

- в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис, застраховане на дълготрайни материални активи по смисъла на чл. 50, т. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане, закупени със средства от настоящия или предходния програмен период по подхода ВОМР);

- г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали;

- д) разходи за наем на лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ, които нямат закупен лек автомобил;

- е) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил;

- ж) други непредвидени оперативни разходи.

- разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

- разходи за закупуване на офис оборудване, обзавеждане и софтуер;
- разходи за закупуване на един лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места, ако МИГ няма такъв или има закупен преди 2016 г.;
- разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие;
- разходи, свързани с публични отношения (разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ);
- разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ;
- финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на една сметка и такси за издаване на изискуеми документи;
- разходи за мониторинг и оценка на стратегията за BOMP.

2.2. Разходи за популяризиране на стратегията за BOMP:

- разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания);
- разходи за популяризиране, информиране и публичност:
 - а) за създаване и поддръжка на интернет страница;
 - б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - г) преводи;
 - д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ;
 - е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления;
 - ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност;
- разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за BOMP и прилагане на подхода.

Изисквания по отношение на разходите за управление, мониторинг и оценка на СВOMP и нейното популяризиране:

- Разходите, предвидени за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за BOMP и тяхното популяризиране не може да надвишават 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията;
- Разходите за популяризиране на стратегията са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярката;
- Непреките разходи не надвишават 15 на сто от средствата по т. разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за

персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;

- Средствата са планирани до 30 септември 2029 г., като за последната година са планирани най-малко 10 на сто от общия размер по мярката.

3. Общ размер на финансовата помощ по мярката.

Общият размер на финансовата помощ по мярката е 574 991,18 евро.

МЯРКА 7 „ДЕЙНОСТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И ТЯХНАТА ПОДГОТОВКА“

1. Допустими дейности съгласно посочените в Раздел 13.3.10 от Условието за кандидатстване от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001:

- Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи;
- Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност;
- Реализиране на промоционални и маркетингови кампании;
- Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта;
- Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите;
- Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация).

Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на условията за допустимост съгласно т. 13.3.10 на Условието за кандидатстване от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001.

2. Допустими разходи съгласно посочените в Раздел 14.1.4 на Условието за кандидатстване от Условието за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-01.001:

- разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции;
- строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България;
- други материални и нематериални активи;
- изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища;
- възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи;
- възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности на служители на МИГ;
- промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга;
- организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи;

- информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции;
- публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели;
- командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);
- преводи (писмени и симултанни);
- пощенски и куриерски услуги;
- такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта.

3. Общ размер на финансовата помощ по мярката

Общият размер на финансовата помощ по мярката е 99 998,47 евро.

6. Финансов план, включващ планираните средства от ЕЗФРСР:

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		евро	%
Мярка 1	„Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“	49 999,23	2,17
Мярка 2	Първична преработка на дървесина	146 997,95	6,39
Мярка 3	„Инвестиции за неселскостопански дейности“	399 993,86	17,39
Мярка 4	„Инвестиции в основни услуги и дребна по мащаби инфраструктура“	677 989,40	29,48
Мярка 5	„Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура, съхраняване на нематериалното културно и природно наследство“	349 994,63	15,22
Мярка 6	„Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“	574 991,18	25
Мярка 7	„Дейности за сътрудничество и тяхната подготовка“	99 998,47	4,35
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	2 299 964,72	100

Финансовият план на стратегията е разработен в сътрудничество със заинтересованите страни, като са съобразени включените в нея мерки. Размерът на финансиране на всяка една от мерките е определен въз основа на потребностите и потенциала на територията и отразява мненията на участниците в процеса по изготвяне и съгласуване на стратегията.

Разпределението на средствата във финансовия план има за цел да осигури постигането на очакваните резултати от изпълнението на стратегията. Разпределението на средствата във финансовия план е в съответствие с индикаторите за мониторинг и оценка на стратегията.

Средствата по мярка 1 са определени въз основа на характеристиките на територията на МИГ и интересът към проекти по мярката, заявен по време на проведените събития. На територията интересът, който беше проявен за кандидатстване е от двама потенциални кандидати.

Средствата по мярка 2 са определени въз основа на характеристиките на територията на МИГ и интересът към проекти по мярката, заявен по време на проведените събития. Дейностите, които се подкрепят по мярката са традиционни за територията на МИГ и на проведените събития и беше регистриран интерес за кандидатстване с проекти по нея.

Средствата по мярка 3 са определени въз основа на характеристиките на територията на МИГ и интересът към проекти по мярката, заявен по време на проведените събития. Мярката фокусира най-голям интерес от заинтересованите страни от територията на МИГ по отношение на инвестиционните мерки в стопанския сектор. Размерът на финансирането по мярката е определен в съответствие с интереса от изготвяне на проекти по нея, заявен на събитията, проведени като част от процеса по изготвяне и съгласуване на СВОМР.

Средствата по мярка 4 са определени въз основа на идентифицираните от проучванията и от срещите с местното население потребности на територията на МИГ от подобряване на условията на живот. Хората масово изтъкват лошото състояние на части от инфраструктурата като основен проблем. Това беше и мотивът за определяне на размера на бюджета по мярката.

Средствата по мярка 5 са определени въз основа на масовото желание на участниците в събитията по съгласуване на стратегията за подкрепа на местните традиции, а те са в културно – историческото наследство и в туризма. Тези направления формират и спецификата на местната идентичност, която е от основно значение за местната общност.

Средствата по мярка 6 са в съответствие изискванията по подхода ВОМР, залегнали в европейското и национално законодателство и в Условията за кандидатстване. Мярката е от особена важност за изпълнението на СВОМР, тъй като по нея ще се организира целият административен процес за това. Също така, по нея ще се извършват дейности за повишаване на уменията на местните хора за изготвяне и изпълнение на проекти по стратегията.

Средствата по мярка 7 са определени въз основа на опита на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ в изпълнението на дейности за сътрудничество през програмния период 2014 – 2020 г. През този период МИГ изпълни интересни за местната общност проекти, които бяха посрещнати с одобрение от всички участници и жители на територията. Очакванията са и през периода 2023 – 2027 МИГ да създаде партньорства и да изпълнява дейности за сътрудничество, които се подкрепят от местната общност.

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: (не повече от 6 страници);

7.1. Организационна структура на МИГ:

- Организационна структура/схема.	Организационната структура на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е както следва: Общо събрание (54 души) Управителен съвет (7 души) екип на МИГ (4 души - изп. директор и 3 експерти) В колективния върховен орган (Общо събрание) на МИГ са представени над 75 % хора от заинтересованите страни от територията. В ОС на МИГ са представени повече от 50 % от населените места от територията – в ОС има представители на 24 населени места от територията на МИГ – 54,55%. Представителите на публичния сектор, представителите на стопанския сектор и представителите на нестопанския сектор в
--	---

	колективния върховен и колективния управителен орган на МИГ имат дял, непревишаващ 49 на сто от имащите право на глас съгласно чл. 28, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел. По този начин се гарантира, че нито един от секторите няма превес при правата на глас и респективно при вземането на решения.
7.2. Управление на МИГ:	
- <i>Органи за управление и контрол;</i>	Органите на управление на МИГ съгласно устава на сдружението са както следва: I. Общото събрание на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“: 1. Изменя и допълва устава; 2. Приема други вътрешни актове; 3. Избира и освобождава членовете на Управителния съвет; 4. Взема решение за участие в други организации; 5. Взема решение за преобразуване или прекратяване на Сдружението; 6. Приема основни насоки и програма за дейността на Сдружението; 7. Приема бюджета на Сдружението; 8. Взема решение относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществените вноски; 9. Приема отчета за дейността на Управителния съвет; 10. Отменя решенията на другите органи на Сдружението, които противоречат на закона, устава или на вътрешни актове, регламентиращи дейността на Сдружението; 11. Приема правилата и реда за извършване на общественополезна дейност; 13. Взема и други решения предвидени в устава.

	14 Взема решение за отпадане и изключване на членове на Сдружението. II. Управителният съвет на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“: 1. Осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание; 2. Разпорежда се с имуществото на Сдружението при спазване изискванията на устава; 3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет; 4. Подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на Сдружението; 5. Определя реда и организира извършването на дейността на Сдружението, включително и тази в обща полза, и носи отговорност за това; 6. Взема решение по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган; 7. Избира измежду своите членове Председател на Сдружението. За три поредни мандата председатели на Управителния съвет трябва да бъдат последователно представители и на трите общини. 8. Може да избере от своя състав до двама заместник председатели на Управителния съвет; 9. Изпълнява задълженията, предвидени в устава.
- Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ осигурява за срока на изпълнение на стратегията за BOMR: Изпълнителен директор и експерти по прилагане на стратегията за BOMR. Изпълнителният директор има: 1. завършено висше образование, най-малко степен „магистър“;

	2. общ трудов стаж най-малко 5 години; 3. управленски опит най-малко 2 години или най-малко 3 години опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагането на стратегия за ВОМР; 4. опит в реализирането на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. Правомощията на изпълнителния директор се определят в устава на МИГ и в длъжностната му характеристика. Експертите по прилагане на СВОМР имат: 1. завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; 2. общ трудов стаж най-малко 2 години.
7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
- Административен капацитет;	Сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ е създадена/учредена със съдебно решение № – 1556/28.12.2007 г. За периода на своето съществуване МИГ е реализирала стратегия за местно развитие през програмен период 2007 – 2013 г. и е в процес на изпълнение на стратегия за ВОМР за периода 2014 – 2020 г. За периода 2007 – 2013 г. МИГ е успяла да договори 19 проекта към стратегията, като от бюджета в размер на 3 090 000 лв. са усвоени 2 831 370,90 лв. или 92% от общия бюджет на стратегията за местно развитие. За периода 2014 – 2020 г. до момента са сключени 23 договора с общ размер на безвъзмездната финансова помощ от 2 728 315 лв. 76% от общия размер на средствата за проекти към стратегията за ВОМР.

	МИГ е изпълнила един проект за сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ и един в процес на реализация. МИГ е изпълнила и проекти за подготовка на стратегия за местно развитие за периода 2007 – 2013 г., за подготовка на стратегията за ВОМР за периода 2014 – 2020 г. и за подготовка на стратегия за ВОМР за периода 2023 – 2027 г. От представената информация се вижда, че МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ разполага със значителен опит от успешното изпълнение на две стратегии за местно развитие и висок административен капацитет, натрупан за периода от повече от около 15 години на своето съществуване.
- Материално – технически капацитет;	За успешно изпълнение на СВОМР, МИГ ще поддържа освен централния офис в гр. Чепеларе и два изнесени офиса в гр. Лъки и с. Баните, където ще работи по един експерт по прилагане на СВОМР. Тези офиси ще поддържат пряка и непосредствена връзка с кандидатите с проекти към стратегията и ще оказват помощ по информиране и при кандидатстване и изпълнение на проектите. Офисите на МИГ разполагат с достъп за хора с увреждания и инвалиди и разполагат с напълно оборудвани работни места за всички членове на екипа. МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ разполага с интернет страница с адрес www.migprespa.com.
- Финансов капацитет;	МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ разполага с до 5 % от необходимия финансов ресурс за управление на стратегията в размер на 15 000,00 лева /или 7 669,38 евро/.
7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:	

Системата за мониторинг и оценка на прилагането на стратегията за ВОМР на МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ осигурява възможност да се проследява процеса на изпълнение на стратегията, предоставя възможности за извършване на преценка и сравнение кое е ефективно и кое не е, кое може да се промени за да се адаптира СВОМР към променящите се условия. Системата за мониторинг и оценка има за цел да осигури актуална информация за постигането на приоритетите, целите и резултатите от реализацията на СВОМР така, че да се улесни вземането на информирани управленски решения.

Мониторинг на СВОМР

Чрез мониторинга се събира информация за договорените средства, финансираните проекти и непосредствените резултати от тяхното изпълнение. Системата за мониторинг има за цел да набави и структурира всеобхватна информация за хода на изпълнението на СВОМР. Информацията ще се събира от:

- Проведени информационни събития и обучения;
- Подготвените и публикувани покани за представяне на проектни предложения;
- Зададените въпроси от бенефициенти по телефон и електронна поща;
- Проведени консултации;
- Подадените по отделните покани проектни предложения;
- Осъществено наблюдение по реализация на одобрените и финансирани проекти;
- Осъществени посещения на място;
- Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението;
- Изпращане до съответния УО/ДФЗ процедурите с одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на Комисията за избор на проекти;
- Други дейности по прилагане на СВОМР.

За целите на мониторинга МИГ изготвя и поддържа актуална компютризирана база данни, в която са отразени базови индикатори като: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти. Набирането на данни се извършва от служителите на МИГ. Пряко ангажирани в актуализирането на базите данни са отделните експерти по прилагане дейностите на СВОМР. Бенефициентите по СВОМР предоставят данни за наблюдение при попълване на заявленията за подпомагане. Отговорен за набирането на данни е изпълнителният директор на МИГ.

МИГ изготвя мониторингови доклади за изпълнението на СВОМР на 12 месеца от нейното прилагане.

Система за оценка

Оценката на изпълнението на СВОМР от страна на МИГ се основава на информацията от извършвания постоянен мониторинг. Оценките на СВОМР, които се извършват са текущи на годишна база и окончателна – в края на изпълнението на стратегията. Система за оценка се базира на Ръководството за оценка на СВОМР на МИГ и МИРГ, предоставено от Европейската комисия на всички МИГ в ЕС.

При изготвянето на оценката се следват етапите:

Оценката включва анализ на цялата налична информация, като се започне с информация от мониторинга и отчитане на данни и включително друга подходяща контекстуална информация, политика и тенденции. Също така може да бъде полезно да се изследва изпълнението на миналите стратегии като еталонни или контролни примери. Оценка, която се прави от МИГ, по-специално от тези, които участват в разработването и изпълнението на стратегията (членове на МИГ: ОС, УС, персонал на МИГ). Оценката може да включва проучване на мненията на членовете на МИГ, бенефициенти или местното население. Обикновено те включват въпросник, който може да бъде разпространен по пощата, имейл или онлайн, или да се извърши по телефона или лице в лице. Те могат да бъдат самостоятелно попълнени или да включват анкетиращ. Оценката може да включва и провеждането на интервюта – обикновено по телефона или лице в лице с ключови заинтересовани лица, като членове на МИГ, представители на общността и кандидати по проекти. Въпросите могат да се коригират в дълбочина според нуждата и консултиращия. Могат да покриват количествени и качествени елементи.

Оценката може да се съсредоточи и върху определен казус при прилагането на СВОМР.

Оценката обхваща всички извършени дейности, свързани с прилагането на СВОМР, за определен период.

Извършване на мониторинг и оценка

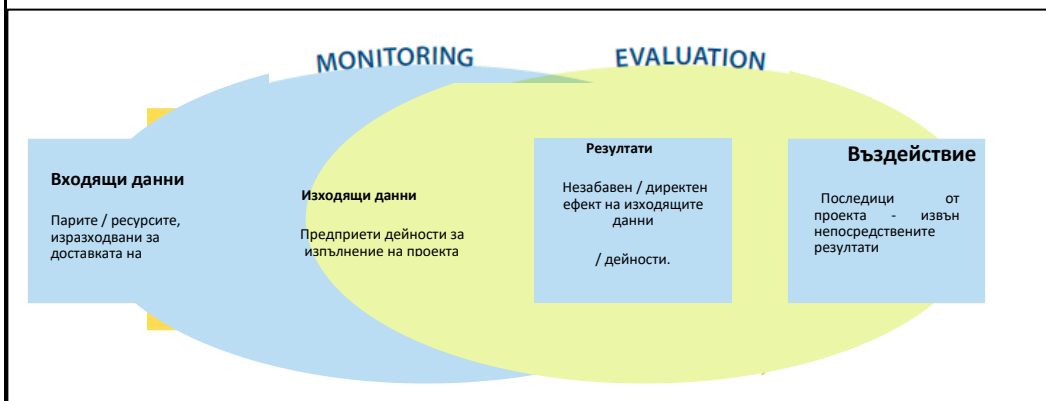
Ежедневният мониторинг на изпълнението на СВОМР се извършва от екипа на МИГ, за което отговаря изпълнителният директор. За целта МИГ води документация, съдържаща база данни за всички дейности по изпълнение на СВОМР.

Мониторингов доклад за изпълнение на СВОМР се изготвя на дванадесет месеца. Оценка на СВОМР се изготвя както следва: текуща – всяка година, окончателна – на края на периода на изпълнение на СВОМР.

Организацията за извършването на мониторинга и оценката е задача на екипа на МИГ, който може да ангажира и външни изпълнители за целта. След изготвянето на съответния документ, той се утвърждава от УО на МИГ, след което се представя на ОС на МИГ.

След одобрението на мониторинговия доклад или на оценката (текуща или окончателна) от страна на ОС, тя се представя на УО на СПРЗСР и може да бъде публикувана на интернет страницата на МИГ.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: (не повече от 2 страници)

И през двата програмни периода 2007 – 2013 г. и 2014 г. – 2020 г. МИГ „Преспа – общини Баните, Лъки и Чепеларе“ прилага ефикасно хоризонталните политики на Европейския съюз. И през програмен период 2023 – 2027 г. МИГ ще продължи практиката на прилагане на хоризонталните принципи съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060, както следва:

1. При изпълнението на СВОМР МИГ гарантира зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз.
2. МИГ гарантира, че равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола се вземат под внимание и се насърчават през целия процес на подготовка, изпълнение, мониторинг, докладване и оценка на СВОМР.
3. МИГ ще предприеме съответните стъпки, за да предотврати всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация, по време на подготовката, изпълнението, мониторинга, докладването и оценката на програмите. По-специално достъпността за хората с увреждания се взема под внимание през целия процес на подготовка и изпълнение на СВОМР.
4. Целите на СВОМР се преследват съобразно целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципът за ненанасяне на значителни вреди.

Целите на СВОМР се преследват при пълно зачитане на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда.

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони